

czwartek, 02.04.2026

Dziś Wielki Czwartek – początek Triduum Paschalnego

Wieczerza Pańska, Eucharystia i kapłaństwo.

W Wielki Czwartek w Kościele katolickim liturgia uobecnia Ostatnią Wieczerzę, ustanowienie przez Jezusa Eucharystii oraz kapłaństwa służebnego. Ten dzień jest szczególnym świętem kapłanów.

We wszystkich kościołach katedralnych biskup diecezjalny wraz z kapłanami (nierzadko z całej diecezji) odprawia mszę św. Krzyżma. Podczas niej biskup święci oleje (chorych i krzyżmo), które przez cały rok służą przy udzielaniu sakramentów chrztu, święceń kapłańskich, namaszczenia chorych. Kapłani koncelebrujący ze swoim biskupem odnawiają przyrzeczenia kapłańskie. Msza Krzyżma jest wyrazem jedności i wspólnoty duchowieństwa diecezji.

Odprawiane tego dnia uroczystości kościelne symbolizują gromadzenie się uczniów Jezusa na Ostatniej Wieczerzy. Podczas wieczornej liturgii Wieczerzy Pańskiej biskupi i kapłani dokonują obrzędu umycia nóg, który symbolizuje służebny charakter kapłaństwa i realizację Chrystusowego testamentu "wzajemnej miłości". Zwyczaj ten nawiązuje do umycia nóg apostołom przez Chrystusa, co - jak zapisał św. Jan - stało się w Wieczerniku podczas Ostatniej Wieczerzy. Wówczas - według ewangelisty - Jezus powiedział: "Dałem wam (...) przykład, abyście i wy tak czynili, jak ja wam uczyniłem".

Po Wieczerzy Pańskiej Najświętszy Sakrament jest przenoszony do tzw. Kaplicy Przechowania (Ciemnicy), gdzie odbywa się jego adoracja. Na pamiątkę modlitwy Jezusa w Ogrodzie Oliwnym, a następnie jego pojmania i uwięzienia, adoracja trwa przynajmniej do północy. Wyraża wdzięczność wiernych za dar ustanowienia Eucharystii. W czasie czuwania wierni rozważają ostatnie chwile Jezusa przed męką i śmiercią na krzyżu.

Najstarszy dokument opisujący liturgię Wielkiego Tygodnia w Jerozolimie z IV w. mówi o dwóch mszach w Wielki Czwartek. Podobnie było w V wieku w Rzymie za czasów papieża Leona. W obu przypadkach, oprócz mszy Wieczerzy Pańskiej, odprawiano msze pojednania pokutników i poświęcenia olejów. Później utarł się zwyczaj odprawiania jednej mszy, podczas której biskup święcił również oleje. Dawną praktykę przywróciła reforma papieża Piusa XII.

Obecnie dwie msze w Wielki Czwartek odprawia się tylko w kościołach katedralnych. W innych kościołach - zgodnie z tradycją - wolno w tym dniu odprawić tylko jedną mszę w godzinach wieczornych, nazywaną mszą Wieczerzy Pańskiej.

W obrządku greckim msza św. sprawowana w Wielki Czwartek jest wigilijną mszą Wielkiego Piątku, czyli Wigilią Paschy Chrystusa Ukrzyżowanego. Wieczorne nabożeństwo w Wielką Sobotę jest z kolei nazywane Wigilią Paschy Zmartwychwstania. Ta sama myśl przyświeca odnowionej liturgii rzymskiej, gdyż msza Wieczerzy Pańskiej zastępuje nieszpory i stanowi początek Triduum Paschalnego.

(PAP)

skz/ pz/

Źródło:

<https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/wielki-czwartek-wieczerza-panska-eucharystia-i-kaplanstwo>

<https://old.podlasie24.pl/kraj/kosciol/wielki-czwartek--29dcb.html> (grafika)